

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ పంచదశః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ పంచదశః సర్గః ॥

రాజాజ్ఞయా శ్రీరామమానేతుం సుమంత్రస్య తద్భవనే గమనం

తే తు తాం రజనీముష్య బ్రాహ్మణా వేదపారగాః ।

ఉపతస్థురుపస్థానం సహ రాజపురోహితాః ॥ 2.15.1 ॥

అమాత్యా బలముఖ్యాశ్చ ముఖ్యా యే నిగమస్య చ ।

రాఘవస్యాభిషేకార్థే ప్రీయమాణాః సుసంగతాః ॥ 2.15.2 ॥

ఉదితే విమలే సూర్యే పుష్యే చాభ్యాగతేఽహని ।

లగ్నే కర్కటకే ప్రాప్తే జన్మ రామస్య చ స్థితే ॥ 2.15.3 ॥

అభిషేకాయ రామస్య ద్విజేంద్రైరుపకల్పితం ।

కాంచనా జలకుంభాశ్చ భద్రపీఠం స్వలంకృతం ॥ 2.15.4 ॥

రథశ్చ సమ్యగాస్తీర్ణో భాస్వతా వ్యాఘ్రచర్మణా ।

గంగాయమునయోః పుణ్యాత్ సంగమాదాహృతం జలం ॥ 2.15.5 ॥

యాశ్చాన్యాః సరితః పుణ్యా హ్రదాః కూపాః సరాంసి చ ।

ప్రాగ్వహశోఽర్థ్వవాహశ్చ తిర్యగ్వాహశ్చ క్షీరిణః ॥ 2.15.6 ॥

తాభ్యశ్చైవాహృతం తోయం సముద్రేభ్యశ్చ సర్వశః ।

క్షౌద్రం దధి ఘృతం లాజా దర్భాః సుమనసః పయః ॥ 2.15.7 ॥

అష్టౌ చ కన్యా రుచిరా మత్తశ్చ వరవారణః ।

సజలాః క్షీరిభిశ్చన్నా ఘటాః కాంచనరాజతాః ॥ 2.15.8 ॥

పద్మోత్పలయుతా భాంతి పూర్ణాః పరమవారిణా |
చంద్రాంశువికచప్రఖ్యం పాండురం రత్నభూషితం || 2.15.9 ||

సజ్జం తిష్ఠతి రామస్య వాలవ్యజనముత్తమం |
చంద్రమండలసంకాశమాతపత్రం చ పాండురం || 2.15.10 ||

సజ్జం ద్యుతికరం శ్రీమదభిషేకపురస్సరం |
పాండురశ్చ వృషః సజ్జః పాండురాశ్వశ్చ సంస్థితః || 2.15.11 ||

వాదిత్రాణి చ సర్వాణి వందినశ్చ తథాపరే |
ఇక్షాకూణాం యథా రాజ్యే సంభ్రీయేతాభిషేచనం || 2.15.12 ||

తథాజాతీయమాదాయ రాజపుత్రాభిషేచనం |
తే రాజవచనాత్ తత్ర సమవేతా మహీపతిం || 2.15.13 ||

అపశ్యంతోఽబ్రువన్ కో ను రాజ్ఞో నః ప్రతివేదయేత్ |
న పశ్యామశ్చ రాజానముదితశ్చ దివాకరః || 2.15.14 ||

యౌవరాజ్యాభిషేకశ్చ సజ్జో రామస్య ధీమతః |
ఇతి తేషు బ్రువాణేషు సర్వాంస్తాంశ్చ మహీపతీన్ || 2.15.15 ||

అబ్రవీత్ తానిదం వాక్యం సుమంత్రో రాజసత్కృతః |
రామం రాజ్ఞో నియోగేన త్వరయా ప్రస్థితో హ్యహం || 2.15.16 ||

పూజ్యా రాజ్ఞో భవంతశ్చ రామస్య తు విశేషతః |
అయం పృచ్ఛామి వచనాత్ సుఖమాయుష్మతామహం || 2.15.17 ||

రాజ్ఞః సంప్రతిబుద్ధస్య చానాగమనకారణం |
ఇత్యుక్త్వాంతఃపురద్వారమాజగామ పురాణవిత్ || 2.15.18 ||

సదా సక్తం చ తద్ వేశ్మ సుమంత్రః ప్రవివేశ హ |
తుష్టావాస్య తదా వంశం ప్రవిశ్య స విశాంపతేః || 2.15.19 ||

శయనీయం నరేంద్రస్య తదాసాద్య వ్యతిష్ఠత |
సోఽత్యాసాద్య తు తద్ వేశ్మ తిరస్కరణిమంతరా || 2.15.20 ||

ఆశీర్భిర్గుణయుక్తాభిరభితుష్టావ రాఘవం |
సోమసూర్యౌ చ కాకుత్స్థ శివవైశ్రవణావపి || 2.15.21 ||

వరుణశ్చాగ్నిరింద్రశ్చ విజయం ప్రదిశంతు తే |
గతా భగవతీ రాత్రిరహః శివముపస్థితం || 2.15.22 ||

బుద్ధ్యస్య రాజశార్దూల కురు కార్యమనంతరం |
బ్రాహ్మణా బలముఖ్యాశ్చ నైగమాశ్చాగతాస్త్విహ || 2.15.23 ||

దర్శనం తేఽభికాంక్షంతే ప్రతిబుద్ధ్యస్య రాఘవ |
స్తువంతం తం తదా సూతం సుమంత్రం మంత్రకోవిదం || 2.15.24 ||

ప్రతిబుద్ధ్య తతో రాజా ఇదం వచనమబ్రవీత్ |
రామమానయ సూతేతి యదస్యభిహితో మయా || 2.15.25 ||

కిమిదం కారణం యేన మమాజ్ఞా ప్రతివాహ్యతే |
న చైవ సంప్రసుప్తోఽహమానయేహాశు రాఘవం || 2.15.26 ||

ఇతి రాజా దశరథః సూతం తత్రాన్వశాత్ పునః |
స రాజవచనం శ్రుత్వా శిరసా ప్రతిపూజ్య తం || 2.15.27 ||

నిర్జగామ నృపావాసాన్మన్యమానః ప్రియం మహత్ |
ప్రపన్నో రాజమార్గం చ పతాకాధ్వజశోభితం || 2.15.28 ||

హృష్టః ప్రముదితః సూతో జగామాశు విలోకయన్ |
స సూతస్తత్ర శుశ్రావ రామాధికరణాః కథాః || 2.15.29 ||

అభిషేచనసంయుక్తాః సర్వలోకస్య హృష్టవత్ |
తతో దదర్శ రుచిరం కైలాససదృశప్రభం || 2.15.30 ||

రామవేశ్మ సుమంత్రస్తు శక్రవేశ్మసమప్రభం |
మహాకపాటపిహితం వితర్దిశతశోభితం || 2.15.31 ||

కాంచనప్రతిమైకాగ్రం మణివిద్రుమతోరణం |
శారదాభ్రఘనప్రఖ్యం దీప్తం మేరుగుహాసమం || 2.15.32 ||

మణిభిర్వరమాల్యానాం సుమహద్భిరలంకృతం |
ముక్తామణిభిరాకీర్ణం చందనాగురుభూషితం || 2.15.33 ||

గంధాన్ మనోజ్ఞాన్ విస్ఫుజద్ దార్దురం శిఖరం యథా |
సారసైశ్చ మయూరైశ్చ వినదద్భిర్విరాజితం || 2.15.34 ||

సుకృతేహామృగాకీర్ణముత్కీర్ణం భక్తిభిస్తథా |
మనశ్చక్షుశ్చ భూతానామాదదత్ తిగృతేజసా || 2.15.35 ||

చంద్రభాస్కరసంకాశం కుబేరభవనోపమం |
మహేంద్రధామప్రతిమం నానాపక్షిసమాకులం || 2.15.36 ||

మేరుశృంగసమం సూతో రామవేశ్మ దదర్శ హ |
ఉపస్థితైః సమాకీర్ణం జనైరంజలికారిభిః || 2.15.37 ||

ఉపాదాయ సమాక్రాంతైస్తదా జానపదైర్జనైః |
రామాభిషేకసుముఖైరున్ముఖైః సమలంకృతం || 2.15.38 ||

మహామేఘసమప్రఖ్యముదగ్రం సువిరాజితం |
నానారత్నసమాకీర్ణం కుబ్జకైరపి చావృతం || 2.15.39 ||

స వాజియుక్తేన రథేన సారథిః
సమాకులం రాజకులం విరాజయన్ |
వరూఢినా రాజగృహాభిపాతినా
పురస్య సర్వస్య మనాంసి హర్షయన్ || 2.15.40 ||

తతః సమాసాద్య మహాధనం మహత్
 ప్రహృష్టరోమా స బభూవ సారథిః |
 మృగైర్మయూరైశ్చ సమాకులోల్బణం
 గృహం వర్హస్వ శచీపతేరివ || 2.15.41 ||

స తత్ర కైలాసనిభాః స్వలంకృతాః
 ప్రవిశ్య కక్ష్యాస్త్రిదశాలయోపమాః |
 ప్రియాన్ వరాన్ రామమతే స్థితాన్ బహూన్
 వ్యపోహ్య శుద్ధాంతముపస్థితౌ రథీ || 2.15.42 ||

స తత్ర శుశ్రావ చ హర్షయుక్తా
 రామాభిషేకార్థకృతాం జనానాం |
 నరేంద్రసూనోరభిమంగలార్థాః
 సర్వస్య లోకస్య గిరః ప్రహృష్టాః || 2.15.43 ||

మహేంద్రసద్మప్రతిమం చ వేశ్మ
 రామస్య రమ్యం మృగపక్షిజుష్టం |
 దదర్శ మేరోరివ శృంగముచ్చం
 విభ్రాజమానం ప్రభయా సుమంత్రః || 2.15.44 ||

ఉపస్థితైరంజలికారిభిశ్చ
 సోపాయనైర్జానపదైర్జనైశ్చ |
 కోట్యా పరార్థైశ్చ విముక్తయానైః
 సమాకులం ద్వారపదం దదర్శ || 2.15.45 ||

తతో మహామేఘమహీధరాభం
 ప్రభిన్నమత్యంకుశమత్యసహ్యం |
 రామోపవాహ్యం రుచిరం దదర్శ
 శత్రుంజయం నాగముదగ్రకాయం || 2.15.46 ||

స్వలంకృతాన్ సాశ్వరథాన్ సకుంజరా -
 నమాత్యముఖ్యాంశ్చ దదర్శ వల్లభాన్ |
 వ్యపోహ్య సూతః సహితాన్ సమంతతః
 సమృద్ధమంతఃపురమావివేశ హ || 2.15.47 ||

తతోఽద్రికూటాచలమేఘసన్నిభం
 మహావిమానోపమవేశ్మసంయుతం |
 అవార్యమాణః ప్రవివేశ సారథిః
 ప్రభూతరత్నం మకరో యథార్ణవం || 2.15.48 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
 అయోధ్యాకాండే పంచదశః సర్గః ||